

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	3806208976
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3806208976.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, proti povinnému X. Z., narodenému XX. júna XXXX, s registrovaným trvalým pobytom v meste G., o vymoženie 644,63 eura s príslušenstvom, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne
č. k. 17CoE/149/2012-35 z 1. augusta 2012, takto

rozhodol:

- I. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- II. Dovolanie o d m i e t a .
- III. Povinnému nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 9Er/1811/2006-20 z 2. apríla 2012 vyhlásil exekúciu, vedenú na podklade rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, za neprípustnú a exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom v čase rozhodovania súdu. O trovách exekúcie nerozhodol s odôvodnením, že súdny exekútor v liste z 23. novembra 2010 oznámil, že nežiada, aby sa rozhodovalo o trovách exekúcie. Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, kde oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinný (dlžník) spotrebiteľom. S prihliadnutím na povahu účastníkov a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári je potrebné na vzťah medzi veriteľom (oprávnenou) a povinným (dlžníkom) aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka

v článku 17 VPPÚ je podľa názoru súdu prvej inštancie neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov absolútne neplatná. Voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu bola uskutočnená jednostranne oprávnenou a povinný nemal možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, keďže jej súčasťou sú aj obchodné podmienky. Povaha zmluvy je adhézna, teda spotrebiteľ ju mohol ako celok buď prijať alebo odmietnuť. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený a len ťažko možno predpokladať, že povinný

si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou nesie dojednanie rozhodcovskej doložky. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky súd oprel aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt. proti C. S.

zo 4. júna 2009 (bod 40), podľa ktorého vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice 93/13/ES, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice 93/13/ES kvalifikovaná ako nekalá. V rozhodovanej veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky nielen že nerozhodoval všeobecný súd,

ale rozhodoval rozhodcovský súd zvolený oprávnenou so sídlom v Bratislave.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc odvodil z takto uzavretej doložky a následne na tomto základe vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za vydané na to oprávnenou osobou. Uvedené spôsobuje, že pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom

by bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mohla byť vedená exekúcia, t. j. spôsobilý exekučný titul.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17CoE/149/2012-35 z 1. augusta 2012 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi konania ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje neplatnosťou. Námietky oprávnenej uvádzané v odvolaní vyhodnotil ako nedôvodné. Konštatoval, že súd prvej inštancie vyvodil správny záver, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných

do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje

od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na jej základe vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom.

O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ síce má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ak by sa ale podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený sa mu podrobiť, alebo podať návrh

na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu, ako tomu bolo aj v danom prípade.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla,

že súdy oboch inštancií rozhodli nad rámec zverenej právomoci [§ 237 písm. a) OSP], opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo [§ 237 písm. d) OSP], lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu. Ďalej namietala, že sa jej ako účastníčke konania odňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania

a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie.

Rovnako namietala, že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný [§ 237 písm. e) OSP], konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP] a tiež,

že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2

písm. c) OSP]. Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasťou dovolania bol aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľka odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4. Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 26. septembra 2012.

Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania (oprávnená), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario), skôr než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého uznesenia, zisťoval, či sú splnené podmienky potrebné na to, aby dovolaním napadnuté uznesenie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu.

7. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné zastúpenie dovolateľa advokátom, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ustanovení § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných v ustanovení § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e) CSP.

8. V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Zo spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľ, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. dovolaciemu súdu oznámila, že dňa 6. februára 2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach.

Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udeleného splnomocnenia je, že v predmetnom dovolacom

konaní absentuje splnenie procesnej podmienky, spočívajúcej v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je dovolací súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého dovolacieho konania. Po vrátení veci súdu prvej inštancie ako predčasne predloženej (primárne z dôvodu, že povinnému neboli účinne doručené viaceré písomnosti) vydal Okresný súd Prievidza dňa 22. februára 2024 uznesenie pod č. k. 9Er/1811/2006-84, ktorým oprávnenú vyzval, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia odstránila vady svojho dovolania v zmysle § 429 CSP.

Oprávnená mala v určenej lehote predložiť súdu prvej inštancie splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní alebo preukázať, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle § 429 ods. 2 písm. b) CSP, t. j., že zamestnanec alebo člen, ktorý

je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Súd prvej inštancie dovolateľku zároveň poučil, že v prípade nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP v stanovenej lehote, dovolací súd jej dovolanie odmietne podľa § 447

písm. e) CSP. Dovolateľka napriek výzve súdu prvej inštancie, ktorá jej bola účinne doručená dňa 29. februára 2024, v stanovenej 10-dňovej lehote a ani do času rozhodnutia dovolacieho súdu o jej dovolaní, nepredložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie

v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že za ňu koná poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Vzhľadom na to, že dovolateľka, napriek výzve a poučeniu zo strany súdu prvej inštancie nepreukázala zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, alternatívne existenciu výnimky podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako aj ustanovenia § 429 CSP (účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu).

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 447 písm. e) CSP.

10. K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1

písm. c) OSP dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 447 písm. e) CSP z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia dovolateľa advokátom

(§ 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 CSP).

Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie,

ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

11. Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol jej dovolanie z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia a dovolací súd

nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/616/2015 z 31. marca 2016).

12. Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP).

Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v oboch konaniach preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 Základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal

(k uvedenému porovnaj R 72/2018).

13. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.